

ΣΥΝΕΝΤΕΥΞΗ ΜΕ ΤΟΝ ΗΛΙΑ ΚΑΜΑΤΕΡΟ, ΒΟΥΛΕΥΤΗ ΔΩΔΕΚΑΝΗΣΩΝ ΣΥΡΙΖΑ

Να μετατρέψουμε τη νησιωτικότητα σε πλεονέκτημα



Τη συνέντευξη πήρε ο **Πάυλος Κλαυδιανός**

Ποιο το κλίμα απ' το ταξίδι του πρωθυπουργού σε Βερολίνο και Βρυξέλλες;

Νομίζω ότι οι συναντήσεις αυτές και οι συζητήσεις σε κορυφαίο επίπεδο οπωσδήποτε βοηθούν, επειδή βάζουν και την πολιτική στο τραπέζι, διότι πολλοί την ξεχνούν, την εξαρτούν από τους τεχνοκράτες και τις απόψεις τους. Σε εποχή που η πολιτική απομακρύνεται από τα κέντρα εξουσίας εμείς πρέπει να επιδιώκουμε την επάνοδό της. Ήταν, λοιπόν, μια ουσιαστική πρωτοβουλία.

Η συζήτηση στη Βουλή, προχθές για το έκτακτο βοήθημα, υπήρξε οξεία αλλά και δηλωτική των τάσεων του πολιτικού σκηνικού. Ποιο το συμπέρασμά σας;

Διανύουμε μια περίοδο μεταβατική, αλλά στην ουσία ο διαχωρισμός μεταξύ νεοφιλελεύθερης και προοδευτικής, αριστερής πολιτικής όλο και θα ενισχύεται, θα προχωρεί. Νομίζω ότι και εμείς θα πρέπει να εργαζόμαστε για την οικοδόμηση συμμαχιών σε ένα αντιδεξιό μέτωπο· πολύ περισσότερο που έχουμε μπροστά μας την ακροδεξιά. Η δεξιά, η ΝΔ, επιχειρώντας να κερδίσει ψήφους από την ακροδεξιά συχνά υιοθετεί την ατζέντα της. Αυτό δημιουργεί πολύ μεγάλο πρόβλημα και κινδύνους. Μιλώντας για το μεταναστευτικό σε μια κοινοβουλευτική διαδικασία, απευθυνόμενος προς την πτέρυγα της ΝΔ, υποστήριζα απαντώντας στη θέση τους ότι πρέπει να υπάρχει ένα σχέδιο κτλ, ότι ένα είναι το σχέδιο: το ευρύ αντιφασιστικό μέτωπο.

Συνεκτική νησιωτική πολιτική

Είσαι ένας άνθρωπος της Αριστεράς οργανικά δεμένος με τα νησιά και γνώστης των προβλημάτων των νησιωτών. Πώς κρίνεις τις εξαγγελίες του πρωθυπουργού από τη σκοπιά μιας συνεκτικής νησιωτικής πολιτικής; Πέρασε, δυστυχώς, στον Τύπο ως μείωση του ΦΠΑ μόνο.

Η ομιλία του πρωθυπουργού πέρασε τα σαράντα λεπτά και ανέπτυξε ολόκληρο σχέδιο. Επρόκειτο, ουσιαστικά, για ένα πρόγραμμα, αποτέλεσμα μιας μακράς μελέτης και προετοιμασίας, μιας επίπονης εργασίας, πολλών συντρόφων, υπηρεσιακών και φίλων στα διάφορα υπουργεία. Η ΕΠΕΚΕ Ναυτιλίας και Νησιωτικής Πολιτικής, στην οποία είμαι και συντονιστής ανέλαβε με το γενικό συντονισμό του αν-

τιπροέδρου της κυβέρνησης, Γιάννη Δραγασάκη, τη συνεργασία ομάδων εργασίας όλων των υπουργείων και έτσι φτάσαμε πριν ένα μήνα στο σημείο όπου μπορούσαμε να καταθέσουμε ένα πόρισμα στο γραφείο του πρωθυπουργού για τη νησιωτική πολιτική. Σ' αυτό στηρίχθηκαν οι ανακοινώσεις του στη Νίσυρο. Το πρώτο που είχαμε βάλει ως αναγκαίο βήμα για άσκηση νησιωτικής πολιτικής, και αυτό έγινε ήδη, ήταν να δημιουργηθεί το κατάλληλο εργαλείο, το υπουργείο Νησιωτικής Πολιτικής για να μπορεί να συντονίζει όλα τα υπουργεία γι' αυτόν το στόχο. Παρ' όλο που η νησιωτική πολιτική προβλέπεται από το Σύνταγμα, από κανονισμούς της ΕΕ κτλ, δεν υλοποιείται ως τώρα.

Να γίνουμε λίγο πιο συγκεκριμένοι εδώ; Βεβαίως. Δεν νοείται να έρχονται νομοσχέδια στη Βουλή ή να εκδίδονται υπουργικές ή διοικητικές αποφάσεις που δεν λαμβάνουν υπόψη τους τις ανάγκες των νησιών. Συνέβη αυτό συχνά. Δεν μπορεί, για παράδειγμα, να κλείνουν εφορίες οριζόντια, χωρίς να παίρνεται υπόψη ότι σε κάποια νησιά δεν γίνεται να κλείσουν ή να παίρνουν αρμοδιότητες από κάποιες υπηρεσίες χωρίς, επίσης, να συνυπολογίζουν ότι δεν μπορεί αυτό να γίνει στα νησιά κτλ. Όλα αυτά πρέπει να περνούν απ' τη ρήτρα νησιωτικότητας. Ήταν λοιπόν, οι εξαγγελίες, το αποτέλεσμα μια σοβαρής και πολύμηνης εργασίας και έπεται συνέχεια. Τώρα αρχίζει, αν θέλετε, η δουλειά! Η δύσκολη φάση της υλοποίησης.

Πολύ σημαντικό αυτό, που πρέπει να προσεχθεί από το κόμμα, τις οργανώσεις.

Βέβαια. Για να φθάσουμε ως εδώ έπρεπε να υπερβούμε διάφορα εμπόδια. Είχα ξαφνιαστεί, μετά την εκλογή μου, όταν συνειδητοποίησα ότι το πρώτο και το δυσκολότερο που είχαμε να αντιμετωπίσουμε για να φθάσουμε ως εδώ, είναι το ότι η νησιωτικότητα ως ζήτημα προς αντιμετώπιση, όχι ως πρόβλημα, δεν αναγνωρίζεται από όσους δεν μένουν στα νησιά. Εμείς αντίθετα πρέπει να το μετασχηματίσουμε από δυσκολία σε πλεονέκτημα! Δηλαδή τα νησιά μας έχουν τον πλούτο τους, που μπορούμε να αξιοποιήσουμε και σε όφελος δικό τους και της χώρας, και εμείς τα έχουμε καταδικάσει σε μια απομόνωση και στέρηση πρόσβασης σε βασικά κοινωνικά αγαθά. Τα σοβαρότερα προβλήματα είναι της επικοινωνίας, των μεταφορών, της συγκοινωνίας, των υπηρεσιών, γενικώς, στην παιδεία, την υγεία, όπως έχουν οι άλλες περιοχές. Δεν μπορεί να καταλάβει ο κάτοικος της ενδοχώρας το πρόβλημα που έχει ο νησιώτης για να πάει σε ένα νοσοκομείο. Στην αντιπροεδρεία καταθέσαμε ολόκληρη μελέτη για το ισχύον θεσμικό πλαίσιο σε ΕΕ και Ελλάδα κτλ. Όμως για να κατανοηθεί καλύτερα το ζήτημα, πέρα από τις επιστημονικές διαμάχες για το τι είναι νησί και νησιωτικότητα κτλ, θα αναφέρω μερικά παραδείγματα. Στην Τήλο, πχ, με τον πρωθυπουργό ένας κάτοικος, ανέφερε ότι για να θεραπεύσει ένα δόντι χρειάζεται πεντακόσια ευρώ αν δεν θέλει και να διανυκτερεύσει στη Ρόδο. Προβλήματα υγείας μπορεί λόγω φουρτούνας να μην μπορούν να αντιμετωπισθούν για τρεις ή τέσσερις μέρες, σε ένα νησί που δεν έχει γιατρό ή με ένα νοσοκομείο που δεν έχει τον αναγκαίο εξοπλισμό για διάγνωση. Ή ότι ένα παιδί σε ένα νησί μετά το δημοτικό, αν δεν έχει γυμνάσιο, πρέπει να μεταναστεύσει σε ένα γειτονικό νησί. Και πολλά άλλα ακόμη παραδείγματα. Πολλοί, κάποτε και στην Αριστερά,

δεν το κατανοούν. Ότι η νησιωτικότητα, αν δεν προνοήσεις, είναι η αιτία μιας φυσικής ανισότητας, θα λέγαμε. Άρα ό,τι έγνοια έχουμε στην Αριστερά να αντιμετωπίσουμε την κοινωνική ανισότητα πρέπει να έχουμε και για τη φυσική ανισότητα. Και αυτό δεν μπορεί να γίνει σε καθεστώς νεοφιλελεύθερο, δεν μπορεί να το κάνει μια δεξιά κυβέρνηση. Χρειάζεται, βέβαια, αναδιανομή εισοδήματος. Αν σχεδιάζεις να έχεις ένα δάσκαλο ανά εικοσιπέντε μαθητές, θα χρειαστείς σε ένα νησί για πολύ λιγότερους. Ή ένα γιατρό ανά εκατό, εκατό πενήντα κατοίκους. Διότι θα χρειαστείς ίσως και για είκοσι. Μια δεξιά κυβέρνηση ενδιαφέρεται πρωτίστως για να δοθούν δάνεια, να φτιαχτούν ξενοδοχεία, αλλά όχι για την πραγματική ζωή του νησιώτη. Αυτό μόνο η Αριστερά το μπορεί, παρά τα λεγόμενα ότι δεν πρέπει να υπάρχουν εξαιρέσεις και τα μέτρα να είναι οριζόντια. Τότε πώς θα ασκήσεις πολιτική; Κάθε νησί έχει ανάγκη από ένα μίνιμουμ εξοπλισμό, ανεξάρτητα μεγέθους.

Σύζευξη τοπικής οικονομίας και τουρισμού

Υπάρχει στα νησιά και το πρόβλημα ανάπτυξης και σύζευξης της τοπικής οικονομίας έτσι που να εξυπηρετεί τον τουρισμό και να επωφελείται από τον τουρισμό. Πώς θα σχεδιαστεί αυτό;

Δεν υπήρχαν αναπτυξιακά σχέδια. Η πολιτική της προηγούμενης κυβέρνησης είχε ως άξονα τα ξενοδοχεία, όχι την ολοκληρωμένη ανάπτυξη. Όπως είπε και ο Αλέξης Τσίπρας σχεδιάζουμε για κάθε νησί ένα πρόγραμμα που συμπεριλαμβάνει τον στόχο που ανέφερες. Όμως για να κάνει κανείς κάτι τέτοιο πρέπει να προχωρήσει στην κατηγοριοποίηση των νησιών. Μια προμελέτη που καταθέσαμε στην Αντιπροεδρία προχωρούσε σε κατηγοριοποίηση. Είναι άλλο τα παράκτια νησιά που έχουν άμεση πρόσβαση στην απέναντι ακτή, άλλο τα εξαρτημένα από κάποιο μεγαλύτερο νησί το οποίο αν αναπτυχθεί ολοκληρωμένα ως κέντρο μπορεί να καλύψει και υποχρεώσεις των εξαρτημένων, και άλλο τα απομακρυσμένα, όπως π.χ. το Καστελόριζο, για τα οποία θέλεις ιδιαίτερη πολιτική. Στη βάση αυτή μπορεί να σχεδιαστεί και η συνεργασία μεταξύ τους είτε σε υπηρεσίες είτε σε προϊόντα. Έτσι θα βρεις την ορθή σχέση του αγροτοδιατροφικού ζητήματος με τον τουρισμό, εφόσον πολλά νησιά έχουν πολλά προϊόντα απαραίτητα σε άλλα και στον ανεπτυγμένο τουρισμό τους.

Πώς θα συνεισφέρουν σ' όλο αυτό το σχέδιο -η υλοποίηση του οποίου τώρα αρχίζει, έχεις ήδη πει- οι οργανώσεις του ΣΥΡΙΖΑ, οι κοινωνικές οργανώσεις;

Είναι πάρα πολύ σοβαρό αυτό το ζήτημα που θέτεις και δεν πρέπει να φεύγει από το μυαλό όλων μας. Εάν οι οργανώσεις του ΣΥΡΙΖΑ και η κοινωνία δεν συμμετέχει σ' όλη αυτή εδώ τη διαδικασία, θα κάνουμε μια τρύπα στο νερό. Δεν μπορεί να γίνει τίποτε χωρίς τη συμμετοχή των κατοίκων. Και οι οργανώσεις του ΣΥΡΙΖΑ έχουν μεγάλο ρόλο και κίνητρο να μπουν μέσα στην κοινωνία. Πρέπει και εμείς να τους δίνουμε ύλη, για να υπάρχουν ως ζωντανοί οργανισμοί, να μην ασχολούνται μόνο με τις εκλογές.



Συνειδητοποίησα ότι το πρώτο και το δυσκολότερο που είχαμε να αντιμετωπίσουμε για να φθάσουμε ως εδώ, είναι το ότι η νησιωτικότητα ως ζήτημα προς αντιμετώπιση, όχι ως πρόβλημα, δεν αναγνωρίζεται από όσους δεν μένουν στα νησιά.